

Velja po pošti:

za celo leto naprej K 26.—
za pol leta " " 15.—
za četrt leta " " 6:50
za en mesec " " 2:20

V upravnishvu:

za celo leto naprej K 22:40
za pol leta " " 11:20
za četrt leta " " 5:60
za en mesec " " 1:90

za pošilj. na dom 20 h na mesec.

Posamezne štev. 10 h.

Uredništvo je v Kopitarjevih ulicah št. 2 (vhod čez dvorišče nad tiskarno). — Rokopis se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne sprejemajo. Uredniškega telefona štev. 74.

SLOVENEK

Inserati:

Enostop. petlitvrsta (72 mm):
za enkrat 13 h
za dvakrat 11 "
za trikrat 9 "
za več kot trikrat . . . 8 "
V reklamnih noticah stane enostopna garmondvrsta 26 h. Pri večkratnem objavljenju primeren popust.

Izhaja

vsak dan, izvemši nedelje in praznike, ob pol 6. uri popoldne.

Političen list za slovenski narod

Upravišstvo je v Kopitarjevih ulicah štev. 2. — V sprejema naročnino, inserate in reklamacije. Upravišškega telefona štev. 188.

Današnja številka obsega 6 strani.

Naše Jezikovno vprašanje.

(Piše dr. poslanec dr. Ivan Benkovič.)

III.

KAKO REŠITI JEZIKOVNI SPOR NA JUGU DRŽAVE?

Pred vsem bi si morali pravzaprav postaviti vprašanje, ali imamo v resnici jezikovni spor; ali moremo neštenevne pritožbe, ki se pojavljajo v javnosti v vedno silnejši obliki, smatrati že kot jezikovni spor? Gotovo oblika obravnavanja tega vprašanja v naši javnosti ne dokazuje vedno, da se to vprašanje pojmuje kot glavni del našega narodnega vprašanja vobče; jezik je namreč glavni karakteristikon vsake narodnosti. Četudi v boju za pravice slovenskega jezika večkrat ostanemo na pol poti, ne da bi vsak konkretni slučaj izčrpali do dna, namesto da bi zahtevali konkretno rešitev in se zadovoljimo s pomirjevalnimi odloki, vendar stojimo že sredi slovensko-nemškega jezikovnega spora, čegar rešitev se ne dá odlašati. Jezikovne pritožbe se množe od dneva do dneva na vseh poljih uprave in pravosodja; že obstoječe jezikovne neredbe se pri vsaki oblasti drugače tolmačijo — večinoma pri nemško-narodnih uradnikih odločuje njih narodno prepričanje; v jezikovno nepopolno ali prav nič urejenih strokah uprave in pravosodja vlada prava anarhija, seveda vedno na škodo slovenskega jezika; slučajni občutnega materijalnega oškodovanja strank radi jezikovnih sporov se ponavljajo v vedno večji meri — vse to so važni momenti, ki kriče po končni rešitvi teh neznosnih, pravne države nevrednih razmer.

Tri pota so nam na razpolago: ukazi centralnih oblasti na podrejene urade, jezikovne neredbe in zakon.

Prvi pot je nastopil pravosodno ministrstvo z ukazom od 15. marca 1862 št. 865 in od 18. aprila 1882. št. 20.51. ex 81; prvi velja sedaj kot skoro edini pravec za rabo slovenščine pri sodiščih in državnih pravdnishtvih, drugi pa je le dolgovozna parafraza prvega ukaza. Tudi naše jezikovno pravo v posameznih strokah politične uprave se opira le na ukaze. Ti ukazi — kolikor nam znano — niso bili objavljeni v naredbenikih dotičnih ministrstev, in tudi po njih zunanji obliki nimajo pravne moči ministerijalnih naredb. Vsekako bi bilo zanimivo rešiti vprašanje, ali so sodišča vezana na te ukaze. Kajti

sodnik je vezan le na zakone in na neredbe izdane na podlagi veljavnih zakonov; prezidijalni ukazi kot naši jezikovni predpisi pa niso nikake neredbe v državnopravnem pomenu besede. O tem o priliki kaj več! Gotovo bi nam ne bilo treba žalovati po tej trohici našega jezikovnega »prava«; kajti potem nam preostane le enakopravnost po členu 19. državnega osnovnega zakona o državljanskih pravicah, katero so nam jezikovni predpisi zelo pristrigili.

Brez dvoma ne pridemo do cilja tudi ne z jezikovnimi naredbami, kot nam dokazuje najnovejša zgodovina jezikovnih bojev v Avstriji; na Češkem je sledila naredba naredbi, kakor je pač bila politična konstelacija, tako da je danes preporno vprašanje, ali so Stremayerjeve neredbe še v veljavi ali ne, četudi so Claryjeve neredbe izrečno restituirale jezikovne določbe, ki so bile v veljavi pred Gautschovimi naredbami. »Slovenski klub« je zato ubral zadnjo pot, namreč pot zakona, ki je danes od vlade ter Čehov in Nemcev priznan kot edino pravi in umestni pot definitivne rešitve jezikovnega vprašanja; seveda je kompetenca med deželnimi zbori in državnim zborom preporna.

Da se jezikovno vprašanje dá rešiti le postavodajnim potom, tega mnenja je tudi eden najboljših poznavateljev avstrijskega jezikovnega prava, bivši češki minister-rojak dr. Pacák v svoji brošuri: »Sprachenverhältnisse etc.« str. 17., kateri seveda kompetenco reklamira deželni zbor českeemu; deželni zbor češki sam je že sklenil mnogo načrtov zakona za rešitev jezikovnega spora, posebno za avtonomne oblasti.

JEZIKOVNI NAČRT »SLOVENSKEGA KLUBA«.

Načrt jezikovnega zakona, izdelan od pododseka »Slovenskega kluba«, se omejuje na ureditev rabe jezikov v takozvanem zunanjem poslovanju, katero se definira kot ustno in pismeno občevanje uradov s strankami in — v smislu nemškega binkošnega programa l. 1899. — rešitve, katere sme stranka vpogledati ali jih ima na znanje vzeti, dalje uradno dopisovanje v zadevah strank v ožjem pomenu besede (Parteisachen). — Vemo, da tu zadenemo na najhujši odpor Nemcev; toda mnenja smo, da moramo saj to kot maksimum zahtevati, kar so Nemci v svojem programu kot minimum postavili.

Pojem »stranka« ni definiran v nobeni dosednji jezikovni naredbi in v nobenem načrtu zakona, čeprav se lahko različno

tolmači, kaj imamo umeti pod tem pojmom. Stranko smatramo v smislu našega načrta vsako fizično ali juridično osebo (korporacijo, občino), ki pri kakem uradnem opravilu nastopa kot stranka v ožjem pomenu besede ali kot obdolženec, obtoženec, obtožitelj, zasebni udeleženec, priča, zvedenec, prositelj, interesent, pravdna stranka (postranski ali glavni intervenient), zastopnik, pooblaščenec, zagovornik itd.

Našteli smo tedaj »stranke« eksemplifikativno, ker je skoro nemogoče dati pravi in nepretesni pojem. Treba ugotoviti, da se zakon razteza ne le na stranko v ožjem pomenu besede, ki je neposredno udeležena pri uradnem poslu, ampak na stranko v najširšem pomenu besede.

Zakon ima veljati za vse državne urade, ki so podrejeni ministrstvu notranjih zadev, javnih del, dalje pravosodnemu, trgovskemu, finančnemu, poljedelskemu ministrstvu izvzemši državne urade na sedežu ministrstev, in sicer za vse urade, kojih delokrog se razteza na obseg cele ali dela kronovine Kranjske, ali okrajnih glavarstev Celje, Ptuj, Ljutomer, Maribor, Slovenji Gradec, Brežice in Konjice v nadvojvodini Štajerski ali sodnih okrajev Celovec, Šmohor, Pliberk, Dobrla ves, Železna Kapla, Borovlje, Podkloster, Trbiž, Št. Pavel, Rožek, Beljak in Velikovec kronovine Koroške. Po zaslišanju mnenja merodajnih faktorjev cele Primorske ne bode težko, načrt zakona brez bistvenih sprememb tudi na Primorsko raztegniti.

Ker načrt ureja le rabo v deželi navadnih (landesüblich) jezikov, določa se, da sta v vseh navedenih delih Štajerskega in Koroškega slovenščina in nemščina v deželi navadna jezika; s tem se izognemo večnim ugovorom, da v nekaterih navedenih okrajih slovenščina ni v rabi. Pritegnil se je zlasti sodni okraj Št. Pavel, kjer je pisec tega članka še pred par leti brez ugovora nemškega odvetnika in sodnika slovenski razpravljaj in se menda še vedno slovenski razpravlja, ker v okraju kompaktno stanuje znatna slovenska manjšina.

Jezikovne določbe za posamezne urade bode treba v nekaterih točkah diferencirati, zlasti premisliti, v koliko kaže v načrtu pritegniti urade, ki so podrejeni ministrstvu za uk in bogočastje ali železniškemu ministrstvu ter generalni inšpekciji avstrijskih železnic.

Za kazensko postopanje in civilne pravde se predlaga uzakonjenje nekaterih določb, ki deloma odgovarjajo obstoječe-

mu običaju in se razlikujejo od splošnih določb.

Vrhovno načelo se glasi: »Oblasti imajo sprejemati ustne izjave ali pismene vloge v vsakem v deželi navadnem jeziku, ustno občeovati s stranko v jeziku, katerega se stranka ravno poslužuje, protokolarne izjave (navedbe) strank zapisati v jeziku, katerega se stranka ravno poslužuje, ter rešitev ustne izjave ali pismene vloge razglasiti in izdati (verkünden, verfiassen, ausfertigen) v jeziku ustne izjave ali pismene vloge.«

»Ako je pri kaki zadevi udeleženih več strank, ki se v ustnih izjavah ali pismenih vlogah poslužujejo različnih jezikov, potem morajo oblasti razpravljati in rešitev izdati v obeh jezikih, ako ni izrečnega pismenega dogovora strank o jeziku, kateri se ima rabiti.« (Ta dogovor strank se seveda lahko zapiše v zapisnik ali pa se stranke o tem izjavijo v svojih ustnih ali pismenih vlogah.)

»Zapisnik o zaslišanju, razpravi, ogledu itd. je voditi v jeziku, katerega se poslužuje pri tem udeležena stranka. Ako je pri kaki zadevi udeleženih več strank, ki se poslužujejo različnih jezikov, potem je izjave, izpovedbe itd. vsake stranke zapisati v jeziku, katerega se stranka ravno poslužuje, ostali zapisnik (glavo, konec, splošni del vsacega zapisnika) pa je voditi v obeh jezikih, ako ni izrečnega pismenega dogovora strank o jeziku, kateri se ima rabiti.« (Vide zgorajšnjo pripombo !)

»Listin in drugih pisanih stvari, priloženih kot priloge, pripomočki ali sploh v uradno uporabo, ni treba prestavljati v drugi jezik.«

Vsi uradni razglasi, ki so namenjeni za celo deželo, morajo biti sestavljeni v jezikih, ki so v dotični deželi navadni; isto velja za vse uradne napise, pečate, štamplije.

»Vpisi v javne knjige (deželno desko, zemljiško knjigo, vodno knjigo, rudarsko knjigo, trgovski in zadružni register itd.) se imajo izvršiti v jeziku ustne ali pismene prošnje ali odloka, na podlagi katerega se vpis izvrši.

Intabulacijska klavzula na listinah, kakor vsa potrdila o vpisih je izdati v jeziku vpisa. Izvlečke iz teh knjig in registrov je izdati v jeziku vpisa.«

»Odloki (povabila, sploh vse rešitve), namenjeni tudi strankam, ki niso sprožile zadeve, izdati je v jeziku, katerega stranka priznava kot svoj občeovalni jezik. Ako ta jezik ni znan ali ni v deželi navadni jezik, potem je odlok izdati v onem jeziku,

LISTEK.

Otok zakladov.

Angleško spisal R. L. Stevenson. Prevel J. M.

(Dalje.)

»No«, je pristavil, potem ko jim je dal zdravilo, katere so vzeli z naravnost smešno ponižnostjo, bolj podobni sirotam kakega zavoda, kakor pa s krvjo oškropljenim upornikom in morskim roparjem — »no, za danes smo končali. Sedaj bi pa rad malo govoril s tem dečkom, prosim.« In brezskrbno je pomignil z glavo proti meni.

Jurij Merry je stal pri vratih in pljuval in izmetaval svoje neokusno zdravilo, toda pri prvi besedi zdravnikovega nasveta se je obrnil naokoli in zavpil: »Ne!« ter zaklel.

Silver je udaril s pestjo po sodu. »Mir!« je zagromel ter se oziral naokoli kakor lev. »Zdravnik,« je nadaljeval s svojim navadnim glasom, »jaz sem že premišljeval o tem, ker sem vedel, kako

radi imate tega fanta. Vsi smo vam prav zelo hvaležni za vašo prijaznost in vam, kakor vidite, zaupamo ter jemljemo vašo zdravila kakor grog. In prepričan sem, da sem našel pot, ki bo nam vsem všeč. Hawkins, ali mi daš svojo častno besedo kot mlad poštenjak — kajti mlad poštenjak si, četudi revnega rodu — svojo častno besedo, da ne pobeogneš?«

Drage volje sem mu dal zahtevano besedo.

»Potem, zdravnik, stopite izven ograje,« je rekel Silver, »in ko bodete zunaj, pripeljem fanta doli, in mislim, da se lahko pogovorita skozi ograjo. Z Bogom, gospod, in moj poklon sodniku in kapitanu Smollettu.«

Velikanska nezadovoljnost, katero so dosedaj samo Silverjevi ostrji pogledi drževali, je sedaj izbruhnila, kakor hitro je zdravnik zapustil kočo. Silverja so očito dolžili, da igra dvojno igró — da skuša za svojo osebo doseči poseben mir — da žrtvuje koristi svojih sokrivcev in žrtev — z eno besedo, očitali so mu prav to, kar je v resnici delal. Toda on jim je bil vsem dvakrat kos in njegova zmaga v zadnji noči mu je dala veliko vpliva nad njimi. Imenoval jih je vse norce in tepce, je de-

jal, da je potrebno, da govorim jaz z zdravnikom, je mahal z zemljevidom pred njihovimi obrazi ter jih vprašal, ali hočejo v resnici prelomiti pogodbo prav onega dne, ko so se namenili iti iskat zaklada.

»Ne, grom in strela!« je zavpil, »mi moramo prelomiti pogodbo, kadar pride čas za to; notri do tedaj pa bom vodil tega zdravnika za nos in tudi, ako bi moral z brandijem mazati njegove čevlje!«

Nato jim je ukazal narediti ogenj in odšel s svojimi bergljami pod ramo iz hiše, svojo roko pa je držal na svoji rami; njih same pa je pustil vse zmedene, tako da so obmolknili bolj vsled njegove zgovornosti kakor pa iz prepričanja.

Počasi, fant, počasi,« je rekel, »sicer pridejo nad nas, kakor bi mignil, samo ako opazijo, da hitiva.«

Zelo oprezno sva torej korakala preko peska, kjer naju je čakal zdravnik na drugi strani ograje, in kakor hitro sva dospela tako blizu, da se je govorjenje moglo slišati, se je Silver ustavil.

»Zapomnite si tudi to, zdravnik,« je rekel, »in fant vam bo povedal, kako sem mu rešil življenje in izpostavil svoje, bodite prepričani o tem. Zdravnik, ako vozi človek tako blizu vetra, kakor jaz — in

se takorekoč igra s svojim poslednjim dihajem — se vam gotovo ne bo zdelo preveč, ako mu daste eno prijazno besedico. Pomnite, prosim, tudi, da ni samo moje življenje, za katero se gre — temuč tudi tega dečka; in zato govorite prijazno z menoj, zdravnik, in dajte mi trohico upanja za prihodnost, že radi samega usmiljenja.«

Silver je bil ves drug človek, kakor hitro je bil zunaj hiše in je kazal hrbet svojim tovarišem; njegova lica so mu kar upadla in glas se mu je tresel; bil je v resnici čisto pri koncu.

»No, John, ali se ne bojite?« je vprašal dr. Livesey.

»Zdravnik, nisem strahopetec; ne, jaz ne — niti toliko!« in tlesnil je s svojimi prsti. »Ako bi bil, bi ne rekel tega. Vendar odkrito priznavam, da me že kar mrzla spreletava radi vislic. Vi ste dober in pošten človek; nikdar nisem videl boljšega! In vi ne bodete pozabili, kar sem storil do brega, ravno tako kakor ne bodete pozabili slabega, vem. Sedaj stopim na stran — glejte — ter pustim vas in Jakca samega. In to mi bodete tudi v dobro šteti, kajti o tem sem vam šel zelo na roko, da!«

(Dalje.)

ki tvori občevalni jezik večine prebivalcev krajevne občine, v katerem stranka biva.

Ako se odlok izda ob enem za več strank, ki se ne poslužujejo istega občevalnega jezika ali bivajo v občinah, katerih večina imajo različne občevalne jezike, izdati je odlok v obeh (ali več) jezikih.

Vsekako je stranki na zahtevo izdati odlok v jeziku, v katerem ga zahteva v vsakem slučaju posebej ali splošno za zmirom.

(Ta točka je zelo preporna in težko rešiti v zadovoljstvo strank v vsakem konkretnem slučaju; v dosedanjem jezikovnem pravu in materialijah zmanjšemo primerne in zadovoljive rešitve.)

Za kazenske in civilnopravne stvari se predlagajo sledeče, deloma izjemne določbe: »V kazenskih (sodnih in policijskih) zadevah je ovadbo, obtožnico, razsodbo ali odločbo in vse obdolženca ali obtoženca zadevajoče sklepe sestaviti, izdati in razglasiti v jeziku, katerega se obdolženec ali obtoženec poslužuje. Celo vsebino dokaznega postopanja je obrazložiti obdolžencu (obtožencu) v istem jeziku.

Javni obtožitelj se ima v svojih govorih posluževati istega jezika.

V tem jeziku se ima tudi razpravljati in zapisnik voditi; ako pa je v isti kazenski zadevi več obdolžencev (obtožencev), ki se poslužujejo različnih jezikov, potem je razpravljati in zapisnik voditi v vseh jezikih, katerih se obdolženci (obtoženci) poslužujejo.

»V civilno-pravnih zadevah ima sodišče razpravljati in zapisnik voditi, sklepe ter razsodbe razglasiti in izdati v jeziku, katerega se pravne stranke poslužujejo. Ako je na pravdi udeleženih več pravnih strank ali zastopnikov, ki se poslužujejo raznih jezikov, potem ima sodišče razpravljati in zapisnik voditi ter sklepe in razsodbe razglasiti in izdati v jeziku tožbe. Izjave pravnih strank in zastopnikov je vedno zapisati v jeziku, katerega se poslužujejo. Ako pa zapisnik po da le skupni posnetek vsebine ustnih navedb strank (resumé-zapisnik), voditi ga je v jeziku tožbe. Vsekako mora sodišče uradoma skrbeti, da jezika ne dovolj zmožna stranka izve bistveno vsebino cele razprave (dokaznega postopanja).

Gori navedene splošne določbe o jeziku zaslišanja prič in zvedencev, o jeziku odlokov (povabil, rešitev), namenjenih strankam, ki stvari niso sprožile, seveda veljajo tudi za civilnopravno in kazensko postopanje. (Dalje sledi.)

AVSTRO-OGRSKA. Jezikovno vprašanje.

Danes predloži vlada državnemu zboru jezikovni postavni načrt, o katerem smo že v ponedeljek poročali. Naglašamo, da ni prav, ker se hoče doseči narodna sprava le, da Čehe in Nemce. Nujno potrebno je, da se doseže tudi narodna sprava na jugu. Opozarjamo na tozadevna izvajanja drž. poslanca dr. Benkoviča v našem listu o »Našem jezikovnem vprašanju«. Vlada sodi, da se mora zbornica odločiti in nameravajo odločno postopati, če se to ne zgodi.

Ministrsko posvetovanje.

V zunanjem ministrstvu so se posvetovali Aehrenthal, Bienerth, dr. Wekerle Burian in Jorkasch Koch o zunanjih političnih zadevah in o prispevku Turčiji.

Vprašanje ogrske banke.

O bančnem vprašanju se bodo vršila pogajanja, ki bodo trpela en mesec. Košuta zasliši cesar kot načelnika neodvisne stranke. Wekerle pojasni v ogrskem državnem zboru svoje stališče o aneksijskem vprašanju in o bosanski agrarni banki.

Obsojeni nemški demonstranti na Češkem.

Praga, 3. februarja. Kraljevogrsko okrožno sodišče je obsodilo zaradi razbijanja šip Juriju Bithnerju Franca Dinterja in Janeza Truberja v šestmesečno, Otona Wagnerja in Hugona Spiskeja v trimesečno, Franca Schmoranza v petmesečno, Antona Tölga v dvamesečno težko ječo, Edvarda Hölzla pa v tritedenski zapor. Demonstranti oktobrskih kraljevodvorskkih izgrediv so dobili zaradi rabuke po jičinskem okrožnem sodišču 3 do 14 dni zapore, ki ga je praško višje deželno sodišče zvišalo od 1 tedna do 1 meseca.

Italijansko vseučiliško vprašanje.

Rim, 3. februarja. Giolitti namerava apelirati na previdnost in na domoljubnost poslancev italijanske zbornice, da zabranijo vsak nastop v italijanski zbornici glede na italijansko fakulteto v Avstriji.

Přikope zapro osem tednov.

Praga, 3. februarja. Na Přikopih polagajo kabel in grade kanal, kar bo trajalo

kakih osem tednov. Z ozirom na to zapre najbrže policija osem nedelj Přikope, da onemogoči bumel.

Z BALKANA.

Sporazum med Turčijo in Avstro-Ogrsko.

Carigrad, 3. februarja. Nemški odposlanec pri upravi javnih dolgov, Tešta, je na prošnjo Avstro-Ogrske in Turčije izrekel razsodilo glede lastninske pravice o posestvih v Bosni in Hercegovini, za katere naša vlada ponuja odškodnino 2½ milijonov turških funtov. Izjavil je, da so bila ta zemljišča ob okupaciji nedvomno državna. — Mejni grof Pallavicini je včeraj izročil turški vladi avstro-ogrsko spremembo k zapisniku o sporazumu s Turčijo. — Monarhija bo izplačala Turčiji odškodnino 55 milijonov kron petnajst dni po tem, ko bo zapisnik podpisan. — »Yeni Gazeta« piše, da bodo vsa ostala vprašanja glede sporazuma med Turčijo in monarhijo poravnana in ugodno rešena v par dneh. — Turška vlada je v velikih denarnih stiskah; uradništvo že več mesecev ni dobilo plače.

Bojkot.

Carigrad, 3. februarja. Veliki vezir je obvestil našega veleposlanika, da so zdaj vse težave glede bojkota odstranjene in da zamorejo Lloydovi parniki zopet nakladati avstrijsko blago za turška pristanišča.

Spor med Turčijo in Bolgarijo.

Carigrad, 3. februarja. Velebile so nameravale s skupno noto posredovati pri turški in bolgarski vladi, da obustavita oboježevanje in premikanje vojaštva. Včeraj še note niso predložili in je bržkone tudi ne bodo, ker je med tem bolgarska vlada načeloma odobrila predlog ruske vlade glede sporazuma. Ruska vlada predlaga, da bi se Turčija zadovoljila z odškodnino 82 milijonov, ki jih Bolgarija nabavi s posojilom na Ruskem. Na drugi strani pa Rusija odpusti Turčiji vojno odškodnino, ki ji jo poslednja dolguje temeljem pogodbe iz leta 1882. — Turški listi pišejo večinoma, da je mirna rešitev zagotovljena. Le »Ikdam« smatra za življensko vprašanje Turčije, da se popravi turško-bolgarska meja.

Srbija dementira.

Belgrad, 3. februarja. Srbska vlada oporeka, da bi bila dala poslanstvu v Carigradu pet milijonov frankov v svrhu, da se vrže Kamil paša; nadalje taji, da bi bil dr. Milovanović v skupščini govoril o nakupu sandžaka Novopazarskega in da bi bilo nastalo kako nesporsazumljenje med srbskim zunanjim in vojnim ministrom.

Slovenski čebelarji.

Občni zbor »Slovenskega osrednjega čebelarskega društva za Kranjsko, Štajersko, Koroško in Primorsko s sedežem v Ljubljani«, se je vršil včeraj v mestni posvetovalnici. Udeležba je bila zelo povoljna, ker se mora upoštevati, da so člani raztreseni daleč naokoli. Udeležilo se je zbora okrog 100 članov.

Gospod predsednik, ces. svetnik Gustav Pirc, iskreno pozdravi vse navzoče in povdarja, da se je kmetijstvo počelo vse drugače razvijati. Ker je čebelarstvo panoga kmetijstva, zato mora tudi čebelarsko društvo prestopiti iz teoretične na praktično podlago. Treba bo storiti društvu mnogo glede dohodkov in se odločiti na odločilni korak. Povdarja, da je kmet velike važnosti v državi in država se tega zaveda. Konečno omenja, da se bode vršil razgovor o ustanovitvi deželne čebelarske zadruge. S tem se bo kranjska čebela še bolj pridobila svoje ime, in čebelarji bodo dobro prodali svoje blago.

Po nagovoru predsednikom poda poročilo društveni tajnik gospod Hinko Zirkelbach o delovanju odbora. Iz poročila posnamemo, da je bilo vseh poučnih predavanj po Kranjskem, Koroškem in Primorskem 32. Podružnic je 27, in sicer 23 na Kranjskem, 2 na Koroškem in 2 na Primorskem. Opazovalnih postaj je 5, ki jih vodi podpredsednik in največji čebelar na Kranjskem, gosp. A. Žnidaršič v Ilirski Bistrici. Koncem leta 1908. je imelo društvo 745 članov. »Slov. Čebelarja« se je razpošiljalo v 1211 iztisih in sicer 745 članom, pripadajočim osrednjemu društvu kranjskemu, in 456 izvodov so dobivali člani štajerskega društva, ki imajo kot svoje glasilo tudi »Slov. Čebelarja«. V zameno je bilo oddanih 10 iztisov.

Poročilo tajnikovo je bilo soglasno sprejeto.

Gosp. podpredsednik Anton Žnidaršič čestita g. predsedniku v imenu vseh zborovalcev na odlikovanju, nakar se ta zahvali.

Nato poroča društveni blagajnik g. J. N. Babnik.

Poročilo blagajnikovo izkazuje premoženja 2053 K 15 h. K temu pa še ni prišteti 500 K državne podpore za shode, ki jih ima dobiti društvo za leto 1909. Na podlagi izreka preglednikov se računski sklep odobri.

K točki, volitev odbora, povdarja gospod predsednik, da odslej ne sprejme pod nobenim pogojem zopetne izvolitve. Društvo vzame to obžalovanje na znanje in izvoli mesto njega izkušenega čebelarja g. nadučitelja Franciška Črnogojca, podpredsednikom g. Antona Žnidaršiča v Ilirski Bistrici, v odbor pa gg.: nadučitelja Antona Likozarja, prof. Fr. Verbiča, posestnika Jakob Babnika iz Šiške, nadučitelja in voditelja Ivana Petriča in podfaktorja in posestnika Hinko Zirkelbacha. Namestnikom gg.: nadučitelja Fr. Kavčiča in čeb. trgovca Ivana Strgarja. Revizorjem gg.: predsednika »Gospodarske zveze« I. N. Babnika in nadučitelja Avg. Korbarja.

Po volitvi se je vršila debata v deželni čebelarski zadruzi. Pristopilo je takoj mnogo članov in kupilo deleže.

Gosp. Janko Strgar, čebelarski trgovec iz Biten pri Boh. Bistrici stavi naslednji zelo važen predlog: Da se sestavi prošnja na železniško ministrstvo, da bi dovolilo sledeče olajšave glede na pošiljanje čebel v pašo po železnici: 1. Da bi železniški postajni uradi sprejemali tudi po uradnih urah zvečer (katere obstoje v svrhu odaje blaga), čebele v pašo ali iz paše prevažujoče, ako jih je toliko, da imajo poseben voz, katerega pošiljač sam naloži. Ker drugače je za čebelarja posebno neugodno pošiljati po železnici. Čebele v poletnem času letijo do pol 8. zvečer, potem pa nakladati, vožnja na postajo. Že od jutraj zaprte imeti tudi ni mogoče. 2. Da bi se priklapljalji vozovi osebnim vlakom. Le na ta način. dospejo pravočasno do cilja; vožnja pa je veliko varnejša od one s tovornim vlakom. Vožnja s tovornimi vlaki je zelo nevarna, v vsakem slučaju, kadar se vozijo čebele s tovornim vlakom, je več ali manj panjev pokvarjenih, se jim satovje potrga itd., ker le-ti vlaki na postajah, ko premikajo vozove, tolčejo tako, da tudi spremeljevalec ne more zabraniti, da bi se kaj ne povračila ni terjati, ker ga tudi ne dobi; v slučaju, da se je panj na zunaj poškodoval, zna kaj dobiti. 3. Da bi se dovolilo v pašo pripeljane čebele takoj, ko dospejo na naslovno postajo, izložiti in odpeljati. (Prijeti se, da je nepripraven uradnik ter ne dovoli izložiti preje, kot v uradnih urah. Ako ima čebelar le par ur pota z vozom peljati, računši še nakladanje, tedaj vozi že v vročini in ob času, ko čebele sili njih nagon, da morajo na vsak način priti iz panja. Tako se pri še tako skrbnem in praktičnem pripravljanju glede zraka, dosti močnih panjev uduši, le teh doma pa tudi ne kaže pustiti, zakaj le na teh je nada.

K sklepu se poslovi g. predsednik od društva, izražajoč, da bo vseeno, četudi ne kot predsednik in odbornik delal na korist društva, se zahvali odboru za sodelovanje in zaključi občni zbor.

Dnevne novice.

POMOŽNA AKCIJA.

»Gospodarska Zveza« je te dni pričela z razpošiljanjem preglednih (razdelilnih) listov za drugo razdelitev krmil iz državne podpore in prosi tem potom hranilnice in posojilnice odnosno županstva, naj ji obratno naznanijo vsako eventualno odpoved naročbe kakega prosilca. Povdarja se pa, da se na želje za zvišanje količin ali prememb kakovosti pri županstvu naprosenih krmil nikakor ne more ozirati! Ponovno tudi naznanja »Gospodarska Zveza«, da ona absolutno ne more prevzemati nikakih naročil, ker vsled sklepa vladne konference dne 17. t. m. pridejo pri drugi razdelitvi v poštev edinole prosilci, ki so se pravočasno zglasili pri županstvu, vsled česar prosil, da se ji ne pošilja nikakih naročil, ker je izključeno, da bi jih mogla izvršiti. Tiskovine za drugo razdelitev dobe organizacije oziroma županstva vseh glavarstev brez izjeme tekom prihodnjega tedna.

+ Slovensko vseučilišče. Izvršilni odbor S. L. S. je sklenil osnovati poseben vseučiliški odbor ter je poveril podrobne priprave za sestavo tega odbora deželnemu odborniku prof. Evg. Jarcu.

Za slovensko vseučilišče. Iz Višnje gore: Mestni občinski odbor v Višnji gori je dne 24. prosinca t. l. sprejel izvanredni seji na predlog g. župana A. Perkota resolucijo za slovensko vseučilišče v Ljubljani; protestiral je tudi proti laški univerzi v Trstu. Enako resolucijo za slovensko vseučilišče je isti dan sprejela sosedna občina Draga.

Želeti je, da bi občinski odbori slovenskih občin sledili temu vzgledu. Naši poslanci imajo potem veliko lažje stališče v tej za devti, če se zamorejo sklicevati na ljudske želje. Občinski zastopi na noge v tem tako vitalnem vprašanju za Slovence!

+ Vseslovenski delavski shod, ki sta ga sklicala vodstvo S. L. S. in izvrševalni odbor slovenskega krščansko-socialnega delavstva, se je moral vršiti v veliki dvorani »Uniona«, ker so bili prostori S. K. S. Z. premajhni. Vodil je zborovanje energično deželni poslanec dr. Zajec. Zastopano je bilo krščansko-socialno delavstvo po zastopnikih s Štajerske, Koroške in Kranjske. O socialni predlogi je poročal dr. Krek. Shod se je samo ob sebi umevno pečal le z zavarovanjem industrijskega in obrtnega delavstva, ker v delokrog krščansko-socialne delavske organizacije samo ob sebi umevno ne spada zavarovanje kmečkega stanu, ki so ga kmetje odklonili na svojem nedeljskem stanovskem shodu. Z velikim navdušenjem je bila sprejeta izjava načelnika S. L. S. dr. Ivana Šusteršiča, ki je izjavil, da se mora računati z ozirom na vladno predlogo o socialnem zavarovanju s sklepom kmečkega shoda, ki je, kakor znano, odklonil zavarovanje za kmeta. To je za nas poslance S. L. S. merodajno. Mi vladno predlogo za zavarovanje samostalnih kmetov in njihovih družin in kmečkih poslov ne bomo odobrili. V tem smislu se bo morala vladna predloga predelati. Samo ob sebi je pa umevno, da se sklep kmečkega shoda ne tiče zavarovanja industrijskega in obrtnega delavstva. V tem pogledu je za nas poslance S. L. S. merodajno to, kar sklene današnji shod. Naloga poslancev S. L. S. v državnem zboru bo, da se bodo omejili na to, da se z zavarovanjem zboljšajo razmere industrijskega in obrtnega delavstva. (Burno prijetjevanje.) Razprava je bila živahna in dostojna. O delavski organizaciji je poročal Mošker. Sledila je zopet živahna razprava. Ker objavi »Naša Moč« temeljito poročilo o vevlačnem zborovanju, opozarjamo vse, ki se zanimajo za delavsko zavarovanje in za delavsko organizacijo, naj čitajo »Našo Moč«. Na shodu smo opazili poleg načelnika S. L. S. dr. Ivana Šusteršiča, državnega poslanca dr. Kreka in deželnega poslanca dr. Zajca tudi železna odbornika dr. Lampeta in dr. Pegana, državnega poslanca Gostinčarja in župana Dimnika iz D. M. v Polju.

Velik mladeniški shod vseh krščanskih mladeničev ljubljanske okolice se je vršil včeraj, 2. t. m., v Šmartnem pod Šmarogoro. Navzočih je bilo tudi veliko mož. F. Terseglav je v daljšem govoru osvetlil sebičnost, lenobo duha in nesmisel za skupne interese, ki žalibog ponekod še vlada v našem ljudstvu. Požrtvovalnost, medsebojno prijateljstvo, prožnost duha in modernost v dobrem pomenu besede, ki se kaže v naši mladeniški organizaciji, bo prerodila ljudsko mišljenje in življenje. Naloga mladega rodu bo ustvariti narodu boljše bodočnost. V istem smislu so govorili g. župnik Lesar, predsednik šmartenskega telovadskega odseka, ki je izjavil, da so lantje največje veselje in prvi vod, nadalje mladeniči Rebolj ter Šuštar iz Šmartna in Rozman iz Šent Vida. Soglasno in s velikim navdušenjem se je sprejela nato sledeča resolucija: »Mladeniški sestanek telovadnih odsekov ljubljanske okolice v Šmartnem izjavlja da sle dijo mladeniči neomajno svoji organizaciji v njenih vzorih za čimvečjo izobrazbo slovenskega ljudstva, ker edinole v tem vidijo podlago za njega kulturni in socialni napredek. Mladeniči sklenejo, da bodo, kar in kolikor je v njihovi moči, zavredajo se pomembnosti krščanskega mladinskega gibanja, pobijali z uma svitlim mečem in poštenostjo življenja vsak pojav nerazsodnosti, sebičnosti in pijanstva, kjerkoli bi se pokazal v njihovem okraju. Sklenejo tudi, da nobene prireditve ne vprizore, kjer in kadar bi bila dana obenem kaka priložnost, za popivanje in tudi priporočajo svojim bratom po vsi slovenski domovini, da istotako store«. Navdušenja in idealnosti, ki jo je bilo opaziti na sestanku pri fantih, je težko primerno opisati. Po govorih so šentviški vaditelji telovadli na orodju šmartinskega odseka, kajti ta mladi odsek si je nabavil že vse telovadno orodje. Le tako — vedno delj, vedno globlje, vedno višje!

+ Prepirači. Glede volitev v trgovsko in obrtno zbornico smo gospodo okoli »Slov. Naroda« prijateljsko poučili, kje je krivda, da niste stranki napravili za volitev kompromisa. Za to ni nikjer drugod iskati krivca, kot na — liberalni strani. Še pred 3. januarjem je naznanil dr. Šusteršič Hribarju, naj mu pravočasno sporoči pogoje kompromisa, ker 3. januarja zboruje vodstvo S. L. S. Hribar je obljubil, poročal pa — ni in tako v vodstvu zadeva ni mogla priti na razgovor ter je bila stvar prepuščena posebnemu trgovsko-obrtnemu odseku. Sele po 3. januarju, ko vodstvu ni bilo mogoče več govoriti, je poročal Hribar. Namen liberalcev je bil,

Kmečki stanovski shod.

(Konec.)

Konec dr. Krekovega govora.

Pri nas v Seicah imamo župnika Rožnika, ki gre prej v hlev kakor v hišo. On je visoko povzdignil živinorejo in ves okraj govori o tem. Tako je prav. Hlev ni sramoten. Spoštovati in radi imeti moramo stvari, iz katerih kmet denar vleče. (Odobranje.)

Predlagam, naj se kmečkim zvezam naroči, da se obrnejo zaradi ustanove takih tečajev na deželni zbor in naj naroče poslancem, da bodo v tem smislu delali. (Pritrjevanje.)

Za taka velika vprašanja, kakor smo jih danes tukaj slišali, bo odslej potrebno, da bomo, predno pride skupaj cel veliki zbor z vse dežele, razpravljali posamezne stvari v odsekih. Tu ni mogoče posvetovanje; tu so mogoče samo govori. Jaz bi torej predlagal, da se v bodoče poprej skliče zaupnike, odbornike kmečkih zvez k posvetovanju v Ljubljano, da se sami med seboj pogovorijo in potem lahko povedo in razjasnijo taka vprašanja doma svojim ljudem.

Jaz moram reči, da nisem zlepa bil tako vesel kakega shoda, kakor današnjega. Vesel, pravim, četudi se je nekoliko zabavljalo in je bil eden huč proti duhovnikom, kakor ste čuli. In zakaj me veseli ta shod? Stanovnik je že povedal, da se danes ljudje veliko več brigajo za politiko, kakor v prejšnjih časih. Pa tudi poslanci naših časov niso več tisti, kakor pred 15 do 20 leti, ko ni bilo treba drugega, kakor da so županom svojo fotografijo poslali, pa so bili izvoljeni. (Veselosť.)

Le pojte pogledat samo to, kakšno pošto dobivamo dan za dnevom na Dunaj. Vprašajte dr. Šusteršiča, Pogačnika, dr. Žitnika, Gostinčarja in druge poslance. Če kupite prošenj, vprašani, pojasnil iz raznih krajev! In ko poslanec vse to prečita, pa mora iti na »jago« po raznih ministrstvih in drugih uradih. Poleg tega pa ima še seveda mnogo drugih skrbi.

Jaz sem torej vesel današnjih živahnih pojavov. Tega bi se bal, če bi vi rekli, da vas vse skup nič ne briga. Kakor hitro pa pravite, da se brigate za politiko, da hočete povedati svoje mnenje, da se hočete razgovoriti o vprašanih, ki se vas tičejo, je to znamenje, da napredujemo. (Res je!) Jaz lahko rečem, da bi takega shoda, kakor je danes tukaj, v Avstriji z lepa nobeden narod ne spravi skupaj. Mi smo po večini ene misli, ampak vsaka najrazličnejša misel ima pravico, da buti na dan. In ravno za to, ker je naš shod na taki podlagi zasnovan, zato so neki socialni demokratje izkušali, da bi shod razgnali.

Naš shod je pokazal zrelost naših ljudi. Res je, naši ljudje veliko berejo, in mnogo branje je krivo v tem slučaju ne- sporazumljenja, ki se je v vprašanju zavarovanja pojavilo. Kar se je zgodilo, tega je krivo to, kar je pisal »Domoljub«. Jaz nisem navajen skrivati, če sem kaj zakrivil. Tiste članke »Domoljuba« sem jaz pisal. Zato sem jaz odgovoren, ne »Domoljub«. Meni so takoj rekli uredniki, da je ljudstvo nasprotno. Odgovoril sem: Počakajte, morebiti se pomirijo, ko se jim vse pojasni. Pojasnilo se jim pa ni. Zdaj pa bodite gotovi, da »Domoljub« ne bo več pisal v drugem smislu, kakor v vašem.

Kar sem naredil, sem storil iz dobrega namena, ker je moja misel bila ta, da je po tej poti izboljšanje kmečkih razmer omogočeno. Iz tega poštenega namena sem pisal one članke. Bil je pa še drugi razlog. Meni se je zdelo važno povedati ljudstvu, da je naša stranka dosegla od vlade to, da bo veljalo zavarovanje za kmeta kakor za delavca. Dobil sem pismo, kjer se mi pravi: Kaj se bahaš s tem, kar si sam naredil; če se sam hvališ, nisi nič vreden. Pusti, da te hvalijo drugi.

Jaz se ne baham s tem, kar sem s poštenim namenom delal. Nisem berač, da bi prosil za priznanje. Ni se šlo za bahanje osebe, nisem hotel, da bi me ljudje hvalili in mi luči prižigali, ampak mislil sem, da se s tem utrdi naša stranka, če se dokaže, da je ona res stranka, ki dela za kmečko ljudstvo. Jaz vem, česa manjka. Hvaležen sem za nauk, ki se mi je o tej priliki podal. In ta nauk je, da se naše ljudstvo ne pusti od zgoraj komandirati. Dolgo časa bo trpelo, predno bo naš kmet razumel, da je mogoče, da bi mu od vlade kaj dali. Tako dobro jo je spoznal in ve, kakor je neki govornik opomnil, da je doslej vedno le zahtevala, da se ji tje nosi, davek za davkom, in zato se mu zdi zdaj čudno in smatra za goljufijo in sleparijo, če se mu reče naenkrat: ti boš nekaj dobil! (Dobro! Tako je!)

Pa tudi to me veseli, kar sem že svojim volivcem povedal: ta reč je zopet po-

kazala, da naš kmet ni vaje klanjati svojega vratu in svoje glave. On brani košček svoje zemlje s tako silo, da je pripravljen dati vse, tudi svojo kri za par colov domače grude. Pravde med sosedi zaradi motenja posesti ne izvirajo iz sovraštva, iz hudobije, ampak s tega, ker se naš kmet boji, da bi mu kdo iztrgal le košček zemlje, za katero so njegovi očetje prelivali svoj znoj in svojo srčno kri. In to je tista velika misel, na kateri se da zidati srečnejšo bodočnost našega kmečkega ljudstva.

Pri drugih stanovih ni tako. Delavec gre za par grošev večje plače iz rojstvenega mesta, nima nič srca za domovino, ko se gre za njegov aržet. Kmet ne gleda na soseda, ne gleda na žlahto, ko mu je briniti pred svoje zemlje.

Prej, ko sem vam gledal v strastno razigrane obraze, sem v njih čital jasno: Ti možje hočejo braniti, kar imajo, za svoje otroke. (Dobro!) In s takim ljudstvom se bo dalo delati politiko! Z njim bomo lahko šli naprej za blagor ljudstva, za blagor slovenskega naroda in njegove domovine! (Viharno pritrdjevanje in ploskanje.)

Deželni odbornik dr. Lampe

izraža veselje, da se je toliko zborovalcev zbralo na shodu. S tem je olajšano delo deželnim odbornikom, ker zamorejo marsikaj povedati zastopnikom kmečkih zvez in jim ni treba še le ljudi iskati.

Pritrjuje izvajanju dr. Kreka glede pomanjkanja delavskih moči, vsled česar kmet ne more obdelovati svoje zemlje tako, kakor bi moral. To žene kmeta v obup; zato gre gospodarstvo nazaj. V tem oziru se mora kmetom pomagati. Primereno sredstvo so gospodinjске šole. Pri deželnem odboru imajo najboljši namen ter so se že začeli baviti z mislijo, kako bi se mladini, ki leti s kmetov v tovarne, ohranila ljubezen do kmečkega dela. Ljudskošolski zakon, namesto da bi otroke vzgajal za kmeta, jih vzgaja zato, da grejo proč od kmečkega dela. Glavni vzrok, da se ljudstvo izseljuje, ni revščina in niso hudi davki, ampak ljudskošolska vzgoja. To je sicer državni zakon, ki ga ni mogoče izpremeniti v deželnem zboru, toda delati se mora na to, da se bodo otroci v ljudski šoli vzgajali bolj v kmečkem smislu. Na to stran se mora ljudsko šolstvo dopolniti. Nekaj se je v tem oziru že storilo. Na Notranjskem se je priredil poučni tečaj v kmetijstvu. Zdaj pride na vrsto Dolenjsko. Treba bo dobiti učiteljev in strokovnjakov, ki bodo redno hodili po deželi in povsod, kjer bo ljudstvo hotelo, prirejali poučne tečaje, na katere naj kmetije pošiljajo svoje otroke. To stvar imajo v rokah kmečke zveze, ki naj naznanijo, kakšne tečaje v posameznih krajih potrebujejo in kako si jih želijo. Potrebno je, da izhaja stvar iz ljudstva, ne pa da bi se od zgoraj ukazovalo, kako naj se poučuje. Deželni odbor hoče, da se bo poučevalo tako, kakor je za kmeta prav. (Odobranje.)

Tudi kar se tiče deklet, pritrdjuje dr. Kreku, da za pouk preproste ženske mladine, za hčere malih posestnikov, bajtarjev itd. ni dovolj poskrbljeno. Ta dekleta so za kmečko delo večinoma izgubljena. K večjemu šivilje postanejo; za drugo delo niso uporabne. Kar se pouka ženske mladine tiče, je za to najboljše poskrbljeno v Švici, zlasti v Freiburgu. Govornik je bil tam, da si je vse ogledal. V kratkem pojde še drug deželni odbornik tje, da ta pouk prouči in potem se bo skušalo tudi pri nas v tem oziru storiti, kar je potrebno. V Švici so spoznali, da sta zadnji dve leti, ki jih deklice takorekoč prespijo v ljudski šoli, za navadni pouk izgubljeni, kajti novega se malo uče. Ti dve leti uporabljajo v Švici za pouk v gospodinjstvu in kmetijstvu in sicer tako, da prihajajo vsak dan deklice iz druge vasi v šolo, kjer morajo cel dan delati vse, kar je v gospodinjstvu potrebno: šivati, kuhati, živini polagati, sploh vsa opravila v hlevu. Tako pridejo zaporedoma vse vasi na vrsto, in dekleta se nauče, da krave molsti in gnoj kidati ni sramota, kakor pogosto mislijo naša dekleta.

Tudi v tem oziru prosi govornik kmečke zveze, da bi deželnemu odboru in poslancem na strani stale in jih podpirale v njihovem prizadevanju, da se tudi pri nas nekaj podobnega uvede.

Še nekaj! Kmetje zahtevajo od deželnega odbora mnogo novih cest, vodovodov in takih naprav. Govornik se boji, da ne bi dali denarja za kako nepotrebno reč. Z Dolenjskega pride skoraj vsak dan 10 do 20 oseb, ki zahtevajo razne nove ceste. Vsakemu je težko verjeti, kajti vsak vleče na svojo stran. Dokler se cestni zakon in občinski volivni red ne izpremeni, da bodo cestni in občinski odbori docela v kmečkih rokah, dotlej naj o vseh takih vprašanjih, kakor so cestne in vodovodne zgradbe, razpravljajo v odboru dotičnih kmečkih zvez. Kmečka zveza naj reče: to

je potrebno! — in deželni odbor bo dal to izvršiti, kar je kmečka zveza priporočila. Govornik zaključuje: Mi imamo zdaj deželni odbor, v katerem imajo večino zastopniki kmečkega ljudstva. Vi, zastopniki kmečkih zvez, bodite naši zaupniki, nase roke, noge in oči. Bodite pa tudi naša usta, naš glas, ki bo govoril po celi deželi. Bodite prepričani, da bo deželni odbor storil to, kar je prav in potrebno za Kranjsko deželo. Mi hočemo delati, Vi nam pomagajte. Zaupajte nam, kakor mi vam zaupamo! (Viharno odobranje.)

Dr. Hohnjec,

pozdravlja zbor v imenu štajerskih Slovencev ter izjavi: Danes sem videl, da imate vi na Kranjskem hujšo kri, kakor mi na Štajerskem. Mi smo bolj mirni ljudje. Pri nas se še nič ne govori o zavarovanju. Pri nas o tem še noben petelin ni zapel za kakim oglom. Vaše današnje zborovanje je bilo zame zelo poučno. Slišal sem, da je ta zavarovalna postava proti interesom slovenskega kmeta. Na Štajerskem pa so razmere take, kakor na Kranjskem. Jaz bom o današnjem shodu poročal naši štajerski kmečki zvezi.

Nekaj bi pri tej priliki nasvetoval. Vi na Kranjskem lahko marsikaj dosežete, mi na Štajerskem nič, ker imamo ljube sosede Nemce, ki nam ničesar ne dovolijo. Niti ene kmetijske šole nimamo. Na vino-rejski šoli v Mariboru je poučni jezik nemški. Mi imamo desetkrat težje stališče kakor Vi in smo vsled tega veliko manj dosegli. Zdaj so nam obljubili neko kmetijsko šolo, ki pa leže tako počasi na dan, kakor polž iz svoje lupine, — kakor je zlezla iz srca naših ljubih sosedov. Mi se moramo boriti še za ljudske šole, da si vsaj nekoliko ohranimo slovenski jezik.

Nekaj bi rad naglašal. Naj bodo kmečke zveze štajerske in kranjske, goriške itd. bolj v ožjem stiku, bolj vzajemne. To je treba, ker jaz mislim, da tisti stari mejniki med deželami ne smejo več ostati, ki so nam jih napravili birokratje. Mi moramo gledati, da padejo. Ljudstvo se mora prepričati, da smo vsi en narod. Tisto zabavljanje, ki se ga zdaj še semtertje čuje, ko pravite vi nam, da nič ne delamo, in očitamo mi vam, da ste prehudji, je prazno. Imamo pač vsak svoj značaj. In kakor mora vsak svoj obraz, ki ga je dobil od narave, nositi po svetu, tako tudi svoj značaj. To ima nekaj dobrega na sebi. Tako tisti, ki so bolj počasni, gredo za tistimi, ki bolj hitro hodijo, češ: počakaj malo, hova skupaj šla!

Torej malo več skupnosti, malo več solidarnosti bi želeli.

Naša kmečka zveza je ustanovljena za celo Spodnje Štajersko, imamo pa tudi svoje pododbore. Jaz bi želel, da bi ti pododbori veliko več delali. Podrobno delo je koristno in potrebno v vsakem kraju. Kaj pomaga, če samo zabavljamo! Tudi pri nas pride do tisoč kmetov skupaj — kakor zadnjič v Celju — k skupnemu posvetovanju. Sicer pa je glavno delo stvar podoborov, ki opozarjajo poslance na potrebe dotičnega kraja. V tem je rešitev, ne pa samo zabavljanje. Moramo pomisliti, da so naši poslanci maloštevilni. Če bi imeli sto poslancev, bi veliko več dosegli. Tako pa smo majhno ljudstvo, ki se mora boriti za svoj obstoj in mora biti svojim poslancem za tiste drobtine, ki mu jih dosežejo, hvaležno.

Mi se moramo združevati in reči: Vsi skupaj! V skupnem delu je naša rešitev, je rešitev kmečkega stanu in slovenskega naroda. (Burno pritrdjevanje.)

Urednik Kremžar

pozdravlja skupščino v imenu goriških kmetov, zastopanih na shodu, ki so ga pooblastili, da govori v njihovem imenu, ter omenja »Domoljubov« člančič z Goriškega, priobčen začetkom novega leta, ki je povdarjal, kako važno bi bilo za goriškega kmeta, da bi prišel v ožji stik s kranjskim, koroškim in štajerskim kmetom. Doslej smo imeli tiste meje, ki so nam jih postavili Nemci za neprekoračljive, in vsled tega je nastalo neko nezaupanje, neka mržnja med goriškim in kranjskim kmetom. Kakšen razloček pa je med kmetom v kranjski Vipavi in goriškim kmetom onstran Hubla? Oba živita v istih razmerah, oba enako trpita, ko si služita kruh. Treba je, da kmetje te mejnike, ki so jih tujci med nas postavili, izrujejo in da se ustvari celokupna kmečka stranka slovenska.

Povdarja, kako važno je, da se kmetje iz raznih krajev na takih shodih spoznajo in pridejo v ožji stik, zlasti zaradi prodajanja kmečkih pridelkov v take kraje, kjer jih rabijo.

Dr. Šusteršič.

Predsednik dr. Šusteršič zaključil shod rekoč: »Predno zaključim današnje velepomembno zborovanje, sprejmite mojo najskrenejšo zahvalo, da ste se v tako obilnem številu odzvali našemu vabilu in da ste možko in odkrito povedali svoje

prepričanje. Tako mora biti vselej. (Burno pritrdjevanje.) Mi si moramo drug drugemu v oko pogledati in odkrito svoje mnenje povedati. To je slovenska, osobito kranjska navada. Kakor je povedal govornik s Štajerskega, imamo Kranjci hudo kri in trde buče. (Veselosť.) Pa tudi ne bojimo se nobenega in odkrito vsakemu svoje mnenje povemo. Zato pa smo tudi že mnogo dosegli, med drugim to, da je kmečko ljudstvo v naši deželi prišlo do svojih pravic, da bo lahko nadaljevalo svoj boj za svojo kmečko pravdo in da bomo, ako Bog da in sreča junaška, prišli do popolne zmage na celi črti. Končam in zaključujem današnji shod ter kličem: Bog živi slovenski kmečki stan! Živio! Živio! Živio! Na svidenje! Bog vas živi. (Gromoviti živio kliči. Velikansko navdušenje!)

Znanost in umetnost

Katoliška Bukvarna v Ljubljani priporoča nove skladbe oziroma skladbe novega natisa:

Foerster, Op. 107, Ave Maria za štiri enake glase, ali sedem mešanih glasov (moški kvartet ali ženski tercet). Part. 60 h, glasovi po 20 h.

Nežna in nenavadno efektivna skladba v lahkem slogu.

Foerster, Op. 5, Lamentacije ali žalostne pesmi Jeremija preroka in Očitanja (Kaj sem ti storil?) za mešani zbor. Cena partituri, iz katere se vsak glas lahko poje, 70 h.

V tem novem natisu so besede popravljene in nekateri glasbeni stavki poplajšani. Malo naših cerkva bo, v katerih bi se ne popevale v velikem tednu te mile ganljive melodije.

Foerster, Op. 58, Te Deum laudamus (s priljubljenim napevom »Hvala Gospodu Bogu«) za mešani zbor ali tudi za enoglasno petje z orglami. Part. 50 h.

Napev teh Foersterjevih skladb je povsod, kjer bivajo Slovenci, popolnoma udomačen; da so pa skladbe poleg svoje priprostosti mojstrsko delo, nam jamči ime skladatelja-prvaka na polju slovenske glasbe. Odveč bi bilo torej posebej jih priporočati. Gotovo je pa, da so in ostanejo vedno narodova last.

Sicherl, Velikonočne pesmi (Richardovi in drugi napevi) za mešani in moški zbor. Part. 1 K.

Priprosta Sicherlova skladba je pač popolnoma umerjena močem naših cerkvenih pevskih zborov na deželi, kateri se jo bodo zato zelo radi oprijeli. Poleg tega je pa prav melodiozna, dosti živahna in cerkveno dostojna skladba.

Laharnar, Šmarnične pesmi za sopran, alt, tenor in bas. Part. 1 K 20 h.

Laharnar, Velikonočne pesmi za mešani zbor. Part. 1 K 30 h.

Naši pevovodji radi segajo po Laharnarjevih kompozicijah, ker jim ne delajo težav, dosežejo pa vedno povoljen uspeh.

Kupijo se vsi zvezki A. Kalanovih povesti, ki so izšle pred več leti kot ponatis iz »Domoljuba«. — Kdor ima posamezne, ali še bolj, vse zvezke teh povesti, prosimo, da jih odstopi »Katoliški Bukvarni« v Ljubljani, ker se bo priredila nova izdaja. Denar pošljemo takoj po prejemu knjižic.

Rahitis.

Najbolje koncentrirana redilna sredstva, ki se nahajajo v SCOTT-ovi emulziji, rede kosti, jih napravijo trde in ravne in omogočijo hitri razvoj zdravega mesa. ::

Priloga le sto znamko — ribičem — kot garancijskim znakom Scottovega ravnanja.

Splošno zdravje

se kmalu povrne in otroci, ki trpe na tej bolezni, postanejo zdravi in močni, kakor vsi drugi. 2249

Cena originalne steklenice : 2 K 50 vin. :

: Dobl se v vseh lekarnah. :

Pekarija

pri Sv. Petru v Savinjski dolini na Štajerskem že 16 let obstoječa, se da vsled ponesrečenja gospodarja v našem pod jako ugodnimi pogoji. Pojasnila daje gospod Ivan Serschen, pošta Sv. Peter v Savinjski dolini, Štaj. 284 2—

Prvi Kinematograf Pathé

Prej „EDISON“. DUNAJSKA CESTA. Nasproti kavarni „Evropa“ Vsako soboto in sredo nov program! Predstave ob delavnikih: ob 4., 5., 6., 7. in 8. uri.

Predstave ob nedeljah in praznikih: ob 10. in 11. uri dopold. in ob 3., 4., 5., 6., 7., 8. in 9. uri popoldne. Cene prostorov: I. prostor 60 v., II. prostor 40 v., I. prostor otroci 40 v., II. prostor otroci 20 v. Vsak četrtek in soboto od 3. do 6. ure predstave po nižani ceni. I. prostor 20 v., II. 10 v. Slike se dobivajo samo iz prve svet. pariške tvor. Pathe Frères. Ravnateljstvo kinematografa „Pathé“.

PRVI SLOVENSKI POGREBNI ZAVOD

se priporoča slavnemu občinstvu v Ljubljani in na deželi za prevažanje mrličev po jako nizki ceni.

Naročila se sprejemajo pri
FRANC VIDALI-JU,
Prešernove ulice, Ljubljana.

:: JOSIP TURK ::
lastnik prvega slovenskega
pogrebnega zavoda ::

Za šport
in promet.

Zaloga koles

Puch, (Styria), Globus, Regent in drugih specialnih znamk ter posameznih delov. Izposojevanje koles prejem koles za emajliranje, poniklanje ter popravila: solidno in ceno.

Karol Čamernik

Ljubljana, Dunajska c. št. 9.

!! Prvo slovensko !!

c. kr. oblastveno potrjeno 18 94

učilišče za krojno risanje

Franja Jesih

Ljubljana, Stari trg št. 28.

● Dobl se tudi kraj po životni meri. ●

Proda se takoj v večjem trgu na Kranjskem tik sodnije in železnice

hiša z nad 40 let : obstoječo :

gostilno in mesarijo

z vsem gospodarskim poslopjem in poljem vred. Naslov pove upravništvo „Slovenca“.

Prodajam dobro ohranjen

glasovir (kratek)

za prav nizko ceno.

Jos. Heybal, organist v Kamniku.

Družina isče

primerno hišo v najem

ob Bohinjski železnici od Kanala do Jesenja, oziroma blizu iste, v prometnem kraju. Hiša mora biti pripravna za trgovino oziroma gostilno. Hiša bi se v slučaju tudi kupila. Ponudbe na upravništvo „Slovenca“.

Knjigovodja

z večletno prakso, popolnoma vešč enostavnega in dvostavnega knjigovodstva, kakor tudi vsega posojilničnega poslovanja in bilanciranja, želi prej »mogoče« službo premeniti. Ponudbe pod »1000« na upravništvo „Slovenca“.

Slovenci, pozor!
pri nakupovanju vencev!

Fr. Iglič

Ljubljana, Mestni trg 11

priporoča največjo zalogo krasnih nagrobnih vencev

in 3077—21

trakov z napisi.

Zunanja naročila se izvršujejo hitro in točno.

CENE BREZ KONKURENCE!

135 11—6

Č. gg. ženini in neveste

Največja in najbogatejša tovarniška zaloga pravih švicarskih ur, zlatnine in srebrnine. — Razpošiljam na vse kraje sveta, kakor: ure, verižice, prstane, uhane, zapestnice, namizne oprave in okraske, šivalne stroje i. t. d. — Cene najnižje.

: Se priporoča za obilni obisk in naročila z velespoštovanjem :

FR. ČUDEN, Ljubljana, Prešernove ulice

: urar in trgovec, delničar švicarskih tovarn ur „UNION“. :

Naslov zadostuje

Fr. Čuden
LJUBLJANA.

Ceniki s kole-darjem tudi po pošti zastoj.

Dež. lekarna pri „Mariji pomagaj“

M. Leustek

Ljubljana, Resljeva c. 1

zraven cesarja Franc Jožefovega jubil. mostu priporoča ob sedanjem času za jemanje najbolj pripravno pristno, čisto in sveže

Dorševo med. ribje olje ugod. okusa, lahko prebavljivo. Mala steklenica 1 K., večja 2 K.

Nadalje zaradi svojega izbora, učinka znano

Tanno = chinin tinktura za lase, katera okrepuje lasišče in preprečuje izpadanje las. — Cena steklenici z rabilnim navodom 1 K. 2700

Slovita Melusine ustna in zobna

voda deluje izborna proti zobobolu in gnjilobi zob, utrdi dlesno in odstranjuje neprijetno sapo iz ust. — Steklenica 1 K.

Zaloga vseh preizkušenih domačih zdravil, katera se priporočajo po raznih časopisih in cenikih. Med. Cognaca, Malaga, ruma itd. razpošilja po pošti vsak dan dvakrat.

Zlate svotinje: Berlin, Pariz, Rim itd.

Milko Krapeš Gramofoni

urar, Ljubljana, Juričev trg št. 3.

Priporočam svojo zalogo zlatih, srebr. tula nikel. žepnih in različnih stenskih ur, vsake vrste budilk, zlate verižice, prstane, uhane, bisere z dragulji. Srebrno in iz kineškega srebra orodje.

Gramofone in najnovejšo slovenske plošče od K 3 naprej. Vsi tu navedeni predmeti se točno in po nizki ceni popravljajo. 2393 33

Staro zlato in srebro kakor tudi drago kamenje kupujem ali vzajem v zameno. Ceniki na zahtevo poštne prosto.

SLIVOVKA

tropinovec
kranjski brinjevec

se dobi v sodih od 60 litrov naprej po prav primerni ceni v zanesljivi kakovosti v

veležanjarni in rektifikarni sadja

M. Rosner & Co.,

Ljubljana, Spod. židka, poleg Koster-jeve pivovarne.

Odlikovano v Parizu.

Podružnice
Spljet, Celovec

- in Trst -

- Delniška glavnica -
- K 3.000.000. -

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani Stritarjeve ulice 2

sprejema vloge na knjižice in na te-koči račun ter je obrestuje po čistih 4 1/2 %

Kupuje in prodaja srečke in vse vrste vrednostnih papirjev po dnevnem kurzu.

Podružnice
Spljet, Celovec

- in Trst -

- Rezervni fond -
- K 300.000. -

da se kompromis prepreči, zato so ponudili našim somišljenikom samo tri mandate. Sedaj naj sami sebe primejo za nos, ako je trgovsko-obrtni odsek popolnoma samostojno postopal. Dr. Windischer pa je tudi pravil, da imajo liberalci v veleindustrialiji 29 glasov, naši 12, torej skupno 41. Nemci 79 oziroma 80. Iz tega bi sledilo, da je 18 Nemcev volilo z liberalci. Kaj pa to? Ali tu nič ne vpijete?! Še enkrat vam svetujemo, da v »Narodu« lepo mirujete, saj so nam znani slučaj, da v celi občini niso volivci dobili niti ene glasovnice, in drugi še hušji slučaj, ki bi kaj jasno osvetlil »liberalno moč«. Vsak napad lahko hušje zarezemo nazaj v kožo svojih nasprotnikov. Torej: lepo primerno si ohladite kri, ker ste vsega sami krivi, če bodele pa predrzni, vas opozarjamo na to, da verifikacijski odbor deželne zbornice še ni odobril Lenarčičeve izvolitve deželnim poslancem in bi se ne čudili, ako bi je vsled čudnih razmer, pod katerimi se je vršila, ne odobril.

+ »Slovenski Narod« zagovarja Hribarja in sicer ga je zagovarjal tako, da je bil v soboto zaplenjen. Na naš sobotni uvodnik odgovarja v ponedeljek s konfiskovanim uvodnikom. »Narod« pravi, da je zanj vprašanje, kdo da je poklical vojaštvo, rešeno, češ, da samo »Slovenec« povprašuje, kdo je 19. septembra poklical vojaštvo, zamolčujoč seveda, da je bilo vojaštvo že 18. septembra na ulici. Kardinalno vprašanje je torej, kdo je poklical vojaštvo. Vsak, ki je preživel septembarske izgrede, ve, da so bili 18. septembra vojaški potrebni in da ko bi bili pozvani pravočasno, bi ne bilo prišlo do tistih izgrede, ki jih obsojajo in so jih obsojali tako pristaši liberalne, kakor tudi naše in tudi socialno-demokratske stranke. A 19. septembra pač ni bilo pričakovati, da se ponove izgrede, ker so bile šipe že pobite. V soboto je bil položaj že drugačen, ljudje, ki so izvršili izgrede, pač niso bili tisti, ki so dobili 19. septembra plačo, namreč delavci, marveč vse drugi ljudje. Čemu je zahteval torej Hribar 19. septembra telefonično pred tistim posvetovanjem v palači deželne vlade vojaštvo od deželne vlade za večer 19. septembra, ko ni bilo več potrebno? Seveda se je moral ozirati deželni predsednik na telefoničen predlog ljubljanskega župana, in nič čudnega, da je gospoda, zbrana v vladni palači na Bleiweisovem ringu, morala pritrditi predlogu, da se pozove tudi 19. sept. vojaštvo na ulico. Lepo pa ni in ni, da je predlagal ljubljanski župan vojaštvo za 19. september zoper ljudi, ki niso zakrivali nikakih izgrede. Vse organizirano delavstvo: krščansko-socialno in socialno-demokratsko, je izgrede z vso odločnostjo obsojalo osebno in po svojem delavskem časopisu. Ostro je obsodila »Naša Moč« ljubljanske septembarske izgrede in naravnost očitala liberalcem, da so jih uprizorili iz političkih razlogov, da dvignejo svojo stranko. Na huda izvajanja »Naše Moči« je takrat liberalno časopisje popolnoma molčalo. Nič manj ostro in v istem smislu je pisal takrat tudi »Rdeči Prapor«. Zato je pa jako značilno, da je hotel prevladati Hribar 19. septembra s svojo telefoniško utemeljitvijo vojaške asistence krivdo za izgrede na tisto delavstvo, ki jih je ostro obsojalo. To je res zelo čudno, na vsak način pa velezanimivo. Mi vendar ne moremo misliti od župana, da je nalašč šele potem, ko so izgrede bili dokončani, zahteval vojaško asistenco zoper popolnoma nedolžno delavstvo, le da bi pokazal nasproti vladi svojo skrb za javno varnost. Konstatirati se mora, da je iz te nepremišljene zahteve sama po sebi prišla posledica, da je bilo tudi v nedeljo vojaštvo po ljubljanskih ulicah. Kajti če se je bilo treba po županovi utemeljitvi bati delavcev, ko so dobili tedensko plačo, potem se jih je bilo v nedeljo bolj bati, kakor pa v soboto, ker so imeli priliko v nedeljo celi dan popivati. Mi imamo drugo mnenje, kakor župan, ker znamo, da delavstvo prebito malo tudi ob nedeljah popiva, ker mu tega finance ne pripuste. Če vse pretehtamo, pridemo do zaključka, da je Hribarjeva objektivno popolnoma nevzdržljiva trditev, da se je bilo delavcev bati, ki so v posesti tedenske plače, bila vsaj eden vzrokov, zaradi katerih je bilo vojaštvo 20. septembra na cesti. **Streljalo se je pa 20. in ne na petek 18. septembra!** Torej — kaj je z morilcem?

Liberaci za barona Schwarza. Ni ga dneva zadnje čase, ko bi »Slovenski Narod« ne dregal, naj se vendar enkrat pošlje bajna višnjeva pola. Ker vsak rezson človeka ve, da take vrste pisarenje od strani, ki zastopa zelo malo pomembno manjšino v deželi, dosega ravno nasproten učinek in ker je obče znano, da so naši liberalci zelo razsodni ljudje, tedaj je jasno, da so naši liberalci pršli do sklepa, da je treba barona Schwarza v deželi še držati. Kdove, zaubiti sta oba znana »morilca«, kojih eden je deželni predsednik, drugi pa že tako znani načelnik narodne napredne

stranke, sklenila tajen kompromis. Če je temu tako in po pisavi »Slov. Naroda« ne moremo dvomiti da je tako, potem moramo z vso resnostjo in odločnostjo vprašati, zakaj se ta važen kompromis ni predložil shodu zaupnikov narodno napredne stranke v odobrenje.

Prijava k pokojninskemu zavarovanju. Splošni pokojninski zavod za nameščence objavlja sledeče: S 1. januarjem 1909 je stopil v polno veljavo brez vsake spremembe zakon, tičeč se pokojninskega zavarovanja privatnih nameščencev. Predlogi glede noveliranja tega zakona niso prišli v socialno političnem odseku državnega zbora niti do razprave. Vsi delodajalci, kateri imajo v svoji službi zavarovanju podvržene nameščence, so jih torej dolžni nemudoma prijaviti. Ta prijava ima obsegati vse nameščence z uradniškim značajem, kakor sploh vse one nameščene osebe, ki izključno ali vsaj večji del opravljajo intelektualna dela. V lastnem interesu delodajalec je tedaj da vse svoje nameščence, ki pridejo v tem pogledu v poštev prijavi — posebno tudi one — glede katerih jim je dvomljiva dolžnost zavarovanja da stem dosežejo odlok o zavarovalni dolžnosti teh nameščencev. Ker pa je pokojninski zavod v stanu potom pristojne mu pravice kontrole poizvedeti za one zavarovanju zavezane nameščence, ki niso prijavljeni, bi delodajalec se ne le neizognil dolžnosti pri glasitve, ampak bi se ga celo kaznovalo in moral bi plačati zaostale premije z 40% zamudnimi obrestmi. Delodajalec je poleg tega trpel tudi še to škodo, da bi ne smel odtrgati na plači svojim nameščencem v poravnavo tistega dela, ki zadeva nameščence, več kakor tri zadnje mesečne premije. Vsem tem neljubim posledicam se izogne lahko delodajalec s tem, da uloži pravilno in pravočasno prijavo; ali pri tem ima tudi druge jako važne koristi. — Če bi se namreč moralo pozneje v razlaganju postavnih določb vsled kake spremembe, ki podajajo obseg zavarovalne dolžnosti (morebiti vsled kake spremembe v judikaturi upravnega, sodišča kakšno kategorijo vslužbencev, katera do tedaj zavarovanju še ni bila podvržena, smatrati za podvrženo zavarovanju, potem bi morala taka sprememba za tiste osebe, o katerih zavarovalni dolžnosti še ne obstoji noben pravomočen odlok dobiti veljavo tudi za ves prejšnji čas, dočim bi se moglo za tiste vslužbence, o katerih zavarovalni dolžnosti so že bili izdani pravomočni odloki, odločiti zavarovalno dolžnost le za v prihodnje. Je torej v eminentnem interesu vseh delodajalcev, da dajo priliko za izdajo odločb o zavarovalni dolžnosti. Seveda se bode tedaj, kadar bi se utegnil vsled spremembe obstoječega zakona obseg zavarovanju in torej tudi prijavi podvrženih oseb kakorkoli spremeniti, vse potrebno ukrenilo, da se oni nameščenci, kateri pridejo v poštev, takoj oprostitjo zavarovalne dolžnosti, delodajalci pa plačevanja premij. Prijave naj se podajo pri politični oblasti I. stopnje (c. kr. glavarstvo, mestni magistrat, magistratni okrajni urad na Dunaju), v katerem okolišu se nahaja obrat, pri katere je zaposlen eden ali več zavarovanju podvrženih nameščencev — ravnotam, kakor tudi pri deželnih uradih občega pokojninskega zavoda, se dobijo brezplačno potrebni obrazci in tudi pojasnilo glede prve prijave, ki se ima izvršiti v smislu pokojninskega zakona.

Predaval je v nedeljo v »Slov. kat. izobraž. društvu« na Selu pri Ljubljani absolvirani jurist Ferdo Tomažič o direktnih in indirektnih davkih. Poslušalci so govornika poslušali z velikim zanimanjem.

+ **Od državne železnice.** Imenovan je višji stavbni komisar Nitecky Valerijan v Lvovu za načelnika c. kr. železnico-vdrževalne sekcije I v Gorici; premeščeni so: višji revident Swoboda Henrik ravnat odd. VII v Trstu na Dunaj, strojni adjunkt Greipel Karl od ravnat odd. III v Trstu k obratnemu vodstvu v Črnovice, adjunkt Skarpil Ivan iz Gorice k ravnat odd. VI v Trst, aspirant Piga Viljem iz Spleta v Lesce, asistent Harnisch Edvard iz Pulje v Trst c. kr. drž. žel., asistent Brunold Engelhard iz Trsta c. kr. drž. žel. k ravnat odd. VIII, žel. tajnik Dr. Heller Sigfrid od ravnat odd. VIII k obratnemu vodstvu v Črnovice kot podnačelnik odd. I/II, stavbni komisar Chat Alfred od gradbenega vodstva Schwarzach v P. k tras. odd. v Rudolfovo, stavbni adjunkt Bronsil Stanko od tras. odd. Rudolfovo k gradbenemu vodstvu v Friedberg, stavbni komisar Schmidt Herman od c. kr. žel.-vzdrž. sekcije Trst k ravnat odd. III in stavbni komisar Feresini Evgen obratno, asistent Brecljnik Franc iz Podnarta k ravnat odd. VII v Trst, asistent Delbasso Emil iz Trsta proste luke k ravnat odd. VII, aspirant Piteša Gaj iz Pazina k ravnat odd. VIII; na novo so sprejeti za volonterje: Wurner Friderik za Rudolfovo, Kogovšek Adolf za Kamnik, Danek Josip za Rocol, Persa pl. Liebenwald Leon za ravnat odd. VII; kot stavbni adjunkt Strakosch Aleksander za ddravn o III, in kot stavbni asistent Po-Frasecky nc za Rocol.

— **Razbit shod.** Predvčeraj se je imelo vršiti zborovanje »Delavske narodne organizacije« v Gorici v prostorih g. Gorjancja na Kórnu. Na zborovanje pa je prišlo več socialnih demokratov, ki niso pustili govoriti govornikom v prilog »Narodne delavske organizacije«, vsled česar se shod ni mogel vršiti. Vpiti je bilo veliko na obeh straneh. Socialni demokratje so se na vso moč potegnili za dr. Tumo, in vpili: »Živio Tuma!«, nasprotniki pa »Doli s Tumo!«

— **Umrl je v Moravčah c. kr. orožnik v pokoju g. Karol Vidrgar, star 34 let.** Pogreb bo v petek ob 8. uri zjutraj.

— **Umrl je v Trstu v najlepši moški dobi Emerik Kochler, uradnik pri delniškem društvu Greinitz.**

— **Novi predsednik višjega deželnega sodišča v Trstu** je postal dvorni svetnik Avgust Jacopig (Jakopič?), ne Jacobi, kakor je bilo v ponedeljek pomotoma tiskano. — Za predsednika deželnega sodišča v Trstu je imenovan predsednik deželnega sodišča v Trstu Josip Milovčič.

— **Radi smrti zaročenke se je ustrellil v Trstu Perikle Dafini, uradnik v plinarni.** Bil je takoj mrtev.

— **Elektrika v Prečni.** Iz Prečne malo berete po časnikih, pa vendar nismo kar tako. Kaj takega še ni bilo v Prečni, kar svet stoji — elektrika gori! Na sv. Boštjana dan ob 1/4 popoldne je zagorela v župnišću. Jako lepo sveti. V novo cerkev je tudi že napeljana in ko pride že dolgo zaželjeni čas, da se preselimo iz revne stare v lepo novo cerkev, bo veliko veselje vseh faranov gotovo zelo povečala električna razsvetljava. Za sedaj jo bota vzela tudi dva posestnika v vasi Prečna. Čujemo, da se v Kandiji tudi že gibljejo, v Novemestu pa še samo gledajo. Čast podjetnemu gospodu Košičku, ki je kupil staro znano podrtijo Lukenjske grajščine, nje bližnjo okoličico in z njo izvrstno vodno moč Temenice, ki ravno tam prihaja izpod zemlje v verdo enaki množini in je to moč tako umno izrabil. Ženó mu žago v Kandiji, ako pa se oglase odjemalci za luč, se lahko inštalira 3 tisoč svetilk. od katerih bi lahko 2 tisoč neprenehoma gorelo, kakor je izjavil dotični inženier, zakaj moči je za 80 konjskih sil. Tako je zopet domačin podvzel to, kar bi bil prej ali slej gotovo zavohal tujec. Čast pa tudi vrlim prečenskim faranom, ki so po modrem posvetovanju z gospodom župnikom v prid novi cerkvi in župnišću brezplačno dali g. Košičku pravico, da je postavil močne drogeve, katerih velika večina gre po njihovih travnikih in njivah. Prav je, da domačini drug drugega podpirajo, zakaj ne bilo bi korist, če bi drug drugemu nagajali, kar se ob takih prilikah kaj rado godi.

— **Potres.** Iz Leskovca se nam piše: V soboto zvečer ob 7 uri 43 minut je bil tu rahel potres, — prišel je od juga.

— **Društvo inštrijev Bosne in Hercegovine** se ima konstituirati meseca aprila t. l.

— **Vlada poplača dolgove bosenskih državnih uradnikov?** Sarajevski »Hrvatski dnevnik« zabeležuje vest, ki se širi med tamkajšnjim uradništvom, da namerava vlada iz pupilarnih mas poplačati dolgove svojega uradništva. Uradništvo je namreč po večini silno zadolženo in v rokah brezvestnih oderuhov, ki zahtevajo po 20 %.

— **Mraz v Sarajevu** je dosegel dne 30. januarja t. l. 22° C.

Ljubljanske novice.

Ij **Prireditve kat. društva rokodelskih pomočnikov** so v našem mestu na najboljšem glasu. Z mirno vestjo lahko rečemo, da je vsaka letošnja prireditve množila društvu slavo in mu pridobila novih prijateljev. Isto velja tudi o včerajšnjem dobro vspelem zabavnem večeru. Vse točke obširnega sporeda so nam nudile prijeten užitek. Odveč bi bilo hvalno omenjati možkega zbora, ki je pod požitvalnim vodstvom g. pevovodja P. Gorupa s pravim umevanjem prednašal dve točki: odlikoval se je zlasti tenorist g. Erman. Živahno veselost sta vzbudila gg. J. Ložar in Fr. Pajk kot pevca kupletov; zaslužena pohvala od strani občinstva se je zrcalila v veselim smehu med nastopom in gromovitem odobravanju koncem petja. Veseloligri »Dva nočna čuvaja« in »Za letovišče« ste šli s posebno prožnostjo preko odr. Oba nočna čuvaja (gg. Petelin in Vrančič) sta izborno pogodila svoji ulogi in konečni prizor pred sodiščem pod vodstvom sodnika g. J. Vrečarja se je dobro posrečil. Z veliko eleganco se je vršil v igri »Za letovišče« prizor med lastnikom letovišča in Lahom Lukrečijem. Opomniti pa moramo, da pretiravanja škodujejo splošnemu dobremu učinku. — Prireditve pa ni bila omejena samo na zabavo; govornik večera, prof. dr. J. Jerše, nam je v nad vse prijetni obliki, kakor on zna, podal nekaj duhovitih misli, ki lepo pojasnjujejo pomen kat. društva rokodelskih pomočnikov za sedanji čas. — Prireditve so počastili s svojo navzoč-

nostjo preč. g. stolni dekan M. Kolar, preč. gg. stolni kanonik dr. F. Čekal, Ant. Fetič-Frankheim in J. Sušnik.

Ij **Napadi na Slovence.** Nemški listi blatijo Ljubljano, da v njej niso Nemci življenja varni, a se v Ljubljani osebno nobenemu Nemcu ne skrivi lasu. Tisti nemški ljubljanski hujskaški pisarji, ki širijo o Ljubljani po svetu laži, naj gredo pogledat v Maribor. Ondi je te dni napadla tolpa nemških fantalinov zunaj mesta nekega slovenskega dijaka. Ako bi ne bil slučajno mimo prišel nek mož, ki ga je rešil nevarne situacije, bi se mu slabo godilo. Drugi slučaj se nam poroča, da so v mestnem parku napadli nemški pobalini (večinoma fantje iz nemške ljudske in meščanske šole) manjšega slovenskega dijaka, ko se je vračal z leda. Kako nesramno in izživajoče se obnašajo Nemci na ledu, ni treba opisovati. Saj ni čuda! Ako učitelji v šoli dečke pozivljajo, naj se samo z »heil« pozdravljajo, če jim vse mogoče o slovenskih barbarih pripovedujejo, so lahko fantje popolnoma podivjani. Nemci, očistite najprej svojo »kulturo«!

Ij **Shod zaupnikov narodno-napredne stranke** se je vršil včeraj v »Mestnem domu«. Položaj: na shodih naših zaupnikov tisoči, liberalna stranka pa je spravila na svoj zaupni shod komaj nekaj nad 200 ljudi. Z dežele je bilo razum mest komaj par mož. Otvoril je shod Hribar, ki je dejal, da se učitelji ne drže strogo svojih sklepov in da so večinoma izjavili, da ostanejo v stranki. O političnem položaju je poročal dr. Tavčar, ki je dejal, da odslej naprej narodno-napredna stranka ne bo nobenega mandata prepustila kakim drugi stranki brez boja. Mnenje je, da je za stranko položaj jako ugoden. Dr. Tavčar je dejal, da je na škricih naših voditeljev baron Schwarz, kar je pisal v ponedeljek tudi v »Narodu« in za kar ima danes že odgovor v »Slovenec«. Izjavil se je za to, da se stranka centralizira, da se dela tudi na deželi, pa ne pretiravati. Nemštvo in vladni sistem sta najhujša sovražnika. Dr. Žerjav je nato govoril tudi, da je položaj za stranko ugoden, ker je stranka za to (!) ker je v opoziciji, prisiljena v najodločnejši narodni boj. Predlagal je resolucijo, da je narodno-napredna stranka »veliko žrtvovala« za skupen boj, da pa je S. L. S. to izrabljevala v strankarske namene. (Ravno obratno!) Dr. Triller je govoril o deželnem zboru in za zvišanje učiteljskih plač. Graščak Rudež je govoril, da je narodno-napredna stranka preveč zaupala S. L. S. ter bi bila morala zaprečiti delovanje deželne zbornice, ki za mesta in trge ni bilo velikega pomena. Gosp. Jelenc je izjavil, da je zadovoljen z delovanjem poslancev. Dr. Žerjav je hotel vedeti, kdo je bil tisti, ki je dal zagotovilo, da odide baron Schwarz. O organizaciji stranke je poročal Hribar. Dejal je: »Stranka stoji na stališču narodne avtonomije, je demokratična in svobodomiselna. Stranka je ustanovila več gospodarskih zavodov, banko, »Zvezo denarnih zadrug«, »Trgovsko-obrtno zadrugo«. Ustanovila se bo »Zveza prometnih društev«. Hvalil je Ribnikarjevo »delavsko organizacijo« in rekel, da je stranki treba poljudno pisanega glasila, kakor je »Domoljub«, ki s svojim pisanjem liberalni stranki veliko škoduje. — Notar Pegan iz Idrije je pravil, da hočejo »klerikalci« v zvezi s socialnimi demokrati vzeti Idrijo tako da bi imeli »klerikalci« tri četrtine, socialni demokrati eno četrtino, liberalci pa samo enega virilista. Odvetnik dr. Švigelj je pravil, da je še vse premalo organizirano, tudi v Ljubljani, da je še premalo političnih društev, treba je na ulico med ljudi, pridobivati male krožke. Večjo organizacijo je tudi želel Meden iz Begunj pri Cerkljici. Ribnikar je izjavljaj, da je iz principa nezadovoljnej. Premalo je vztrajnosti. »Narod« je prej pisal o bojkotu, sedaj vse ponehava, reklo se je, da se bo barona Schwarza vun vrglo in naj pride 500 orožnikov, sedaj ni nič. Dr. Žerjav je predlagal štiri resolucije: v vsakem okraju bodi politično društvo, prirejajo naj se shodi, stranka naj dobi dobro plačanega tajnika in naj pobira strankin davek. Dr. Tavčar je reagiral na besede »rojenega nezadovoljnega Ribnikarja« in vprašal ali ni ta nezadovoljnost že nekaka bolezen. (Klici: Bolezen!) Nato je govoril še Hribar v Žerjavovem smislu. Žerjavove resolucije so bile soglasno sprejete. Nato je bilo voljeno vodstvo: 30 zaupnih mož. Tudi poslanci so v vodstvu. Vsako politično društvo ima v vodstvu zastopnika. Iz vodstva se voli izvrševalni odbor.

Ij **V nedeljo, dne 7. februarja, na »Pravilnično noč«!** Vstopnice za to bajno noč, katero uprizori »Ljubljana« dne 7. februarja, se bodo prodajale od petka zjutraj dalje v trafikih hotela »Union«. Podrobnosti na originalnih lepakih. Vsakdo je prijazen povabljen na to velezabavno prireditev. Veselična pisarna posluša vsak večer od 7. do 8. ure zvečer v pisarni »Uniona«, vhod skozi Frančiškanske ulice.

lj Nove preiskave radi septemskih dogodkov? Naša vest, da so v Dalmaciji prijeli brivskega pomočnika, ki je po septemskih dogodkih pobegnil iz Ljubljane, potem pa pisal državnemu pravdniku, da je on vse pobil, se potrjuje. Ta brivski pomočnik je Josip Hrovatin. Hrovatin je hotel v Dalmaciji prevzeti brivsko obrt. Slučaj je hotel, da mu je neki uzmovič, doma nekje blizu Ptuja, ukradel vse imetje, med drugim tudi listine, med katerimi je imel dvojce povabil od deželne sodišča ljubljanskega. Ta povabila so izdala Hrovatina, da ga zasleduje deželno sodišče v Ljubljani. Tat je bil obsojen v šestmesečno ječo, Hrovatina so pa aretirali, imeli ga šestnajst dni v preiskovalnem zaporu v Splitu, v soboto so pa Hrovatina iz Splita skozi Trst pripeljali v Ljubljano.

lj Velika predpustna prireditev Slovenskega planinskega društva je bila zbrala pretekli ponedeljek v »Narodnem domu« okoli 2700 obiskovalcev. Oddanih vstopnic je bilo 2500, za približno 800 več kot druga leta. To je dokaz velike priljubljenosti »Slov. planinskega društva«, tega odličnega borilca za našo narodno posest. Radi nedostajanja prostora moramo beležiti le izreden uspeh, o prireditvi sami pa omenjamo, da je bila prava veselica pristnih, odkritih in veselih planincev, med katerimi se je vsako izborna zabaval. Opazili smo na veselici dvornega svetnika grofa Chorinskega, dvornega svetnika Klimenta, župana Hribarja, ravnatelja tobačne tovarne Hlavačka, državnega poslanca dr. Hočevarja, deželnega odbornika dr. Pegana, deželnega poslanca Mandelja. Prirediteljem veselice in požrtvovalnim damam popolno priznanje!

lj Umrli so: na Židovski stezi št. 3 Hipolit Bilina v 84. letu starosti; Helena Bohinec; na sv. Petra cesti št. 75 Ana Kačar.

lj Predsednik višjega deželnega sodišča v Gradcu, Pitreich, je prišel danes z nadsvetnikom Elsnierjem nadzorovat tukajšnja sodišča.

lj Iz pisarne slovenskega gledališča. V petek, dne 5. t. m., se poje drugi Masenetova lirski opera v treh dejanjih »Werther« za neparabonente. — V nedeljo, dne 7. t. m., sta dve predstavi: ob treh popoldne izven abonementa kot ljudska predstava ob znižanih cenah opera »Carmen«, zvečer pa prvič V. Stehova burka »Vroč tla«.

lj Pogrešane stotnikove žene pl. Schivitzhofinove še sedaj niso našli. Ker so se na Privozu (cesta, ki pelje naravnost proti Ljubljani) našli ključ, se sklepa, da je zabredla v Ljubljano. Vsled tega je dala policija v soboto po krakovskih in trnovskih ribičih s čolni in okovanimi drogovi preiskati Grubarjev prekop in Ljubljano, kar je pa bilo brezuspešno. V ponedeljek sta se pa zopet preiskale obe vodi z mrežami, a je bil tudi ta trud zaman. Ker je družini in sorodstvu žrtve nervoznosti veliko na tem, da se pogrešanka dobi, se je razpisala nagrada 100 kron za onega, ki jo najde živo ali pa mrtvo.

lj 40letnico svojega delovanja v predilnici je praznoval včeraj predilniški mojster g. Urbančič. Še mnogo let!

lj Vojaške vaje. — Nesreča na vojaških vajah. Danes so odšli topničarji iz Ljubljane in Gradca na strelne vaje v Krško. Tukajšnja posadka bo imela v kratkem veliko vojaško vajo okoli Kranja. Vaja bo trajala tri dni. — Te dni je, kakor se govori, pri neki vaji neki domobranec oddal pomotoma oster strel in nekega Belgijca ranil skozi uho.

Štajerske novice.

lj Nesreča v Ptuj. Zadnje dni se je peljal skozi mesto neki kmet s svojo ženo na visoko s senom naloženem vozu. Vsled nepredvidnosti se je spoddrgnilo ženi in speljala se je z visokega mesta na ledena tla in se pri tem močno poškodovala.

lj Zaročila se je v Ptuj gospodična Giza Kolarjeva z nekim gusp. podpolkovnikom iz Varaždina.

lj Redka prikazen. V Ptuj je umrlo zadnje dni zaporedoma enajst oseb ženskega spola.

lj Čudne izpremembe se vrše pri mestnem uradu v Ptuj. Odpustili so mestnega blaginika g. Peschitza — govori se, da je namestnja vprašala: Čemu toliko uradnikov v tako majhnem uradu? — Odišel je policijski stražmojster g. Antonitsch — govori se, da ni mogel več shajati z gospodmogočnjaki, ker ni hotel plesati kakor so oni godili, in še marsikaj drugega si ljudje pripovedujejo skrivoma po mestu.

lj Zabavni večer slov. kršč. soc. zveze zadnje nedelje se je izborno obnesel. Prostonar davorana katoliškega društva je bila napolnjena do zadnjega kotička. Tudi igralci so se menda zavedali, da igrajo pred polno dvorano zbranega občinstva, ker so vsi do zadnjega dobro izvršili svoje vloge. Po-

sebno v drugi igri »Zamujeni vlak« si je mojster Peter pridobil srca vseh. Pa tudi druge vloge, posebno gmeiner — zdaj že kaprol Potokar so bile dobro speljane. Med odmori je sviral oddelek veteranske godbe. Naj bi nam S. K. S. Z. večkrat kaj takega predredila.

lj Pasji kontumac so uvedli tudi v vseh občinskih okolice graške. Kakor je iz raznih poročil razvidno se ta pasja bolezen (steklina) tako razširja, da je treba največje pozornosti.

lj Poročil se je v Ptuj Lovro Blaževič, lekarnar v Karlovcu, z gđno. Berto Lacknerjevo.

Velika nesreča v rudniku. V rudniku St. Ingbert v Nemčiji so se vneli plini. Trije rudarji so ubiti.

Bančno poverjenje. Nekega dolgotletnega uradnika lipske banke Frage in Borrmann so zaprli, ker je poveril 133 tisoč mark.

Smrt pri varijski predstavi. V Caserti na Italijanskem se je na varietnem gledališču produciral francoski umetni strelec Memrod. Streljal je na vizitke, jajca itd., ki jih je držala njegova žena v roki. Naenkrat se je pa začel obupen klic. Neka krogla je namreč predrla ozko steno in zadela v čelo pevko Sabino, ki se je takoj mrtva zgrudila na tla.

Telefonska in brzojavna poročila.

OBSTRUKCIJA V DRŽAVNEM ZBORU.

Dunaj, 3. februarja. Današnja večurna seja se bo vsled hrupne obstrukcije čeških radikalcev morala prekiniti in se bo jutri nadaljevala. Kako se bo jutri izvršila, je odvisno od seje načelnikov klubov, ki se sestanejo jutri pred sejo. Vlada je danes predložila svoj jezikovni načrt za Češko, o katerem je »Slovenec« že v ponedeljek poročal podrobnosti. Ko je stopil v dvorano ministrski predsednik Bienerth, pričeli so češki radikali kričati »Abzug Bienerth!«, zvonili so na bicikliške zvonce, vrteli raglje in bili po pulnih. Kljub temu je Bienerth pričel govoriti, a češki radikali so tako razgrajali, posebno Lisy in Choc, da se o Bienerthovem govoru po zbornici ni čulo niti besedice. Semintje so čuli kako besedico tik pred Bienerthom stoječi socialni demokrati in nemški krščanski socialci. Nemški krščanski socialci so Bienerthu parkrat zaploskali. Hrup je bil nepopisen. Bienerth je dejal, da stojimo ob resnem preobratu: ali naj narodni boj še dalje kot dolgotrajna bolezen mori vse javno življenje, ali naj se razmere na Češkem, ki vplivajo na vso Avstrijo, pomirijo. Če se to zgodi bo v blagor narodov in države. Češki radikali so tudi po Bienerthovem govoru dalje razgrajali, dokler ni vstal vodja čeških agrarcev in predlagal naj se o Bienerthovem govoru takoj otvori debata. Isto je v imenu nemških nacionalcev predlagal Kirchmayer. Predsednik Weiskirchner je izjavil, da pod besedico takoj razume, da se debata vrši takoj preko vseh drugih nujnih predlogov. Zbornica je skoro soglasno sprejela predlogo, za so glasovali tudi češki radikali. Nato je bila seja prekinjena za pol ure, da se vpišejo govorniki. Ko je bila seja zopet otvorena so češki radikali pričeli vpiti, da je bil že večkrat sprejet kak predlog, da se takoj vrši debata, da pa je predsednik predlog dal na dnevni red. Vložili so protest in predlagali, da se tako tolmači sklep. Isto sta zahtevala Vsene-mec Iro in član češke moravske ljudske stranke dr. Stransky. Predsednik Weiskirchner je ponovil zgorajšnje svoje tolmačenje in je dal takoj besedo prvemu govorniku proti dr. Masaryku. Sedaj so pa pričeli češki radikali zopet s hrupno obstrukcijo. Češki radikali so piskali, ropotali in kričali tri ure. Z Bielohlavkom, ki jim je dejal »Politische Lausbuben«, bi se bili skoro stepili. Na Bielohlavka je skočil Lisy, a socialni demokrati in nekateri nemški poslanci so preprečili pretep. Ko je dobil Bielohlavek ukor, se je razburjenje v zbornici nekoliko poglelo, češki radikali pa še dalje strahovito razgrajajo. Čuje se, da bo v pol uri seja prekinjena. Vse je odvisno od jutrišnje seje načelnikov. Mnogi poslanci so mnenja, da je ravnal predsednik proti poslovniku, ker so tu že precedenčni slučaj. Dunaj, 3. februarja. (Ob ¾ na tri.) Češki radikali dalje razgrajajo. Prinesli so v zbornico nove instrumente: dolga trobila, ki se rabijo pri poštah na Tirolskem in Češkem, in velikanske raglje, ki se morajo vrteti kot kaka lajna. Češki radikali so posodili trobila tudi nemškim radikalcem, ki poizkušajo na njih svoja pljuča. Obstrukcionisti piskajo, ropotajo in kriče: Glasovati, glasovati! Zbornica je ob obstrukciji precej apatična. Sedaj predseduje Pogačnik, ki razgrajanje mirno gleda. Seja nekaj časa še ne bo prekinjena.

ker se hoče, da obstrukcionisti poizkusijo še nekaj časa svojo obstrukcionistiško srečo. Masaryk ves čas stoji.

KONFERENCA BIENERTHOVA Z DR. ŠUSTERŠIČEM.

Dunaj, 3. februarja. Danes ob 2. uri popoldne je imel Bienerth dolgo konferenco z dr. Šusteršičem.

STRAŠNA DEJANJA GROBOKOPA.

Budimpešta, 3. februarja. V Erzsébet-falvi so prijeli grobokopa Pasztorja, ki je odkopal trupla umrlih otrok in jih dajal za hrano prešičem in svinjam.

LISTNICA UREDNIŠTVA.

Gosp. Miklavčiču v Sv. Križu pri Liti: Vaše odprto pismo na gg. poslance proti socialnem zavarovanju je vsled sklepa nedeljskega shoda postalo brezpredmetno. Vsled tega oprostite, da se ni objavilo. Izročili pa smo pismo načelniku stranke.

Meteorologično poročilo.

Višina n. morjem 306,2 m. sred. zračni tlak 736,0 mm.

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura po Celziju	Vetrovi	Nebo	Padačina v 24 urah v mm
1	9 zveč.	724,8	-1,9	sl. jzah	oblačno	
2	7. zjut.	31,1	-2,7	sr. szah.	jasno	0,0
	2. pop.	34,8	1,1	p.m. szah.		
2	9 zveč.	36,0	-3,4	sr. ljzah		
3	7. zjut.	36,9	-6,8	sr. svzh.		0,0
	2. pop.	35,6	1,4	sl. svzh.	del. jasno	

Srednja predvčerašnja temp. — 5,7°, norm. — 1,6°.
Srednja včerašnja temp. — 1,7°, norm. — 1,5°.

TRŽNE CENE.

Cene veljajo za 50 kg.

Budimpešta 3. februarja.

Pšenica za april	12 63
Pšenica za oktober 1. 1909	10 30
Rž za april 1. 1909	10 03
Oves za april	8 60
Koruzza za maj 1. 1909	7 26

Efektiv: 5 dražje.

Samogovori

se imenuje najnovejša, pravkar izšla knjiga

Otona Župančiča.

Dobi se v vseh boljših knjigarnah broš. za 216 3 K, vezana za 4 K. 10—3

Jvo Verbič

Ela Verbič roj. Hocijančič

poročena

Ljubljana, dne 1. februarja 1909.

Mesto vsakega drugega obvestila.

294 1—1

VODOVOD

Na Planini (Štajersko) se bo gradil vodovod. Načrti in proračun ležijo pri občinskem uradu na Planini do 15. februarja t. l. v pogled. 1—

Ivan Jax in sin
Dunajska cesta 17, Ljubljana.

Kolesa iz prvih tovarn Avstrije:
Dürkopp, Styria (Puch), Waffnerad.

Šivalni stroji

izborna konstrukcija in elegantna izvršitev iz tovarne v Lincu. Ustanovljena leta 1867. Vezanje poučujemo brezplačno.

: Adlerjevi :
pisalni stroji.
Ceniki zastoj in franko.

